

Προσβασιμότητα στο θέατρο μέσω της διερμηνείας νοηματικών γλωσσών

Ευλαμπία Αγγέλου, Ιωάννα Αγγέλου

Περίληψη: Η πρόσβαση του κωφού κοινού, κοινού με κώφωση/βαρηκοΐα στο θέατρο, μπορεί να επιτευχθεί με διαφορετικούς τρόπους. Ένας από αυτούς είναι και η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών. Στόχος της θεατρικής διερμηνείας είναι τα μέλη του κωφού κοινού στα οποία απευθύνεται να έχουν αντίστοιχη και ισοδύναμη θεατρική εμπειρία με το ακούον κοινό. Στο παρόν άρθρο εξετάζονται ο τρόπος και οι συνθήκες στις οποίες πραγματοποιείται η διερμηνεία, οι παράμετροι που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, καθώς και οι δεξιότητες που πρέπει να έχει η/ο διερμηνέας. Η προετοιμασία για τη θεατρική διερμηνεία είναι μία πολύπλοκη εργασία με πολυπαραγοντικό χαρακτήρα, καθώς ξεφεύγει από το στενό κειμενικό πλαίσιο του έργου, κι επεκτείνεται στην ενσάρκωσή του από τις/τους ηθοποιούς, στους τρόπους καλλιτεχνικής έκφρασης (τραγούδι, χορός, φωτισμός, εφέ κλπ) και στο ευρύτερο δημιουργικό όραμα της ομάδας.

Λέξεις κλειδιά: διερμηνεία, νοηματική γλώσσα, κώφωση, προσβασιμότητα

«Στο θέατρο μπορείς να παίζεις χωρίς να υπάρχουν
και να υπάρχουν χωρίς να παίζεις.»
Μελίνα Μερκούρη

Εισαγωγή

Στο θέατρο «δεν μεταφράζουμε απλώς ένα γλωσσικό κείμενο σε ένα άλλο, αντιμετωπίζουμε και φέρνουμε σε κοινωνία ετερογενείς αποφαντικές καταστάσεις και πολιτισμούς, διαχωρισμένους από τον χώρο και τον χρόνο» (Pavis 2006 στο: Δημητρούλια & Κεντρωτής, 2015:236).

Η ιδιαιτερότητα της θεατρικής μετάφρασης, η πολυπλοκότητά της και η άμεση σύνδεσή της με την παράσταση καθιστούν την προσβασιμότητα στο θέατρο μέσω της διερμηνείας νοηματικών γλωσσών πολυπαραγοντική και ιδιαίτερα περίπλοκη διεργασία.

Η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών στις παραστατικές τέχνες καλύπτει/περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα κατηγοριών, από αρχαίο δράμα μέχρι σύγχρονα και μεταμοντέρνα θεατρικά έργα, παιδικό θέατρο, μονολόγους, μιούζικαλ, θεατρικά δρώμενα σε εξωτερικούς χώρους κλπ. Όπως είναι αναμενόμενο, κάθε είδος, κάθε περίπτωση και κάθε τοποθεσία που λαμβάνει χώρα η παράσταση, όπως και η σχέση της κοινότητας/κοινού με τα παραπάνω, διαμορφώνουν κάθε φορά διαφορετικές απαιτήσεις. Παρόλα αυτά, η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών στις παραστατικές τέχνες έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που άπτονται του τρόπου διεξαγωγής της και των δεξιοτήτων που απαιτούνται να έχουν οι διερμηνείς.

Είδη διερμηνείας

Ο συνηθέστερος τρόπος διερμηνείας νοηματικής γλώσσας, ανεξάρτητα από το πλαίσιο που λαμβάνει χώρα, περιλαμβάνει την τοποθέτηση του/ της διερμηνέα απέναντι από το Κωφό άτομο, ώστε να επικοινωνείται ανεμπόδιστα το εκάστοτε μήνυμα. Ωστόσο, στην περίπτωση των

θεατρικών παραστάσεων καταγράφονται ποικίλοι τρόποι παροχής διερμηνείας νοηματικής γλώσσας. Κάθε φορά η επιλογή εξαρτάται από την παραγωγή ή/και τις συνθήκες της παράστασης, από τις/τους διερμηνείς και φυσικά το κοινό.

Η «Διερμηνεία στο προσκήνιο» είναι η συνηθέστερη επιλογή, στην οποία δύο ή περισσότερες/οι διερμηνείς εργάζονται ομαδικά, τοποθετημένοι σε ειδικό χώρο δίπλα στην σκηνή ή στην άκρη της. Αν και είναι η πιο συνηθισμένη χωροθέτηση λόγω της λειτουργικότητάς της, έχει το βασικό μειονέκτημα ότι το κοινό θα πρέπει να εναλλάσσει το βλέμμα του ανάμεσα στην παράσταση και τις/τους διερμηνείς, καθώς αυτά εξελίσσονται παράλληλα. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, αρκετά συχνά να χάνει κάποιες πληροφορίες (είτε σκηνικές είτε γλωσσικές) από την παράσταση, με αποτέλεσμα να μην απολαμβάνει ισότιμα και πλήρως τη θεατρική εμπειρία. Η δυσκολία αυτή είναι εφικτό να μετριαστεί με συγκεκριμένη συμπεριφορά των διερμηνέων, οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν το κοινό να στρέψει το βλέμμα προς τη σκηνή, είτε στρέφοντας την προσοχή τους στην παράσταση, κοιτώντας οι ίδιες/οι προς τα εκεί, διπλώνοντας τα χέρια τους ή απλά στρέφοντας το βλέμμα τους ελαφρά προς τη σκηνή (GanzHorwitz, 2014). Στα αρνητικά στοιχεία του μοντέλου της «Διερμηνείας στο προσκήνιο» συγκαταλέγονται επίσης η αδυναμία να ερμηνευτεί και να αξιοποιηθεί πλήρως ο χώρος, η αδυναμία να ενσωματωθεί η ομάδα διερμηνέων στους συντελεστές της παράστασης και η ελλιπής απόδοση του προφορικού λόγου (Richardson, 2018).

Στη «σκιώδη διερμηνεία» οι διερμηνείς ακολουθούν σαν σκιά τις/τους ηθοποιούς στη σκηνή, διερμηνεύοντας τα λόγια (RID, 2014). Σε αυτήν την περίπτωση, οι διερμηνείς έχουν ίδια σκηνική παρουσία (ρούχα, μακιγιάζ κλπ) με τις/τους ηθοποιούς που ακολουθούν και απαιτείται η συμμετοχή τους από την αρχή της παραγωγής (από το στάδιο του σχεδιασμού). Με αυτόν τον τρόπο, το κοινό παρακολουθεί ταυτόχρονα και την πλοκή και τη διερμηνεία. Ωστόσο, αυτό το είδος διερμηνείας απαιτεί περισσότερους οικονομικούς πόρους και δεν προτιμάται.

Στη «διερμηνεία σε ζώνες», η/ο διερμηνέας βρίσκεται εντός του χώρου δράσης, αλλά συνήθως κινείται μόνο κατά τη διάρκεια μιας αλλαγής σκηνής /πράξης ή για έμφαση κατά τη διάρκεια ενός ιδιαίτερα δραματικού σημείου (RID, 2014). Υπάρχουν περιπτώσεις, που οι διερμηνείς βρίσκονται σε διαφορετικά σημεία της σκηνής ακίνητες/οι και απλά νοηματίζουν τα λόγια των ηθοποιών, όταν αυτές/οί μπαίνουν στη συγκεκριμένη «ζώνη» του διερμηνέα. Ο στόχος είναι να τοποθετηθούν οι διερμηνείς στην ίδια «ζώνη» με την πλειονότητα της δράσης, ώστε το κοινό των Κωφών να βλέπει εύκολα διερμηνείς και ηθοποιούς ταυτόχρονα.

Τέλος, υπάρχει η διερμηνεία σε τυφλοκωφά άτομα. Στην περίπτωση αυτή, υπάρχει μία δεύτερη ομάδα διερμηνέων που εργάζεται παράλληλα με την διερμηνεία σε νοηματική γλώσσα και χρησιμοποιεί την απτική νοηματική γλώσσα (RID, 2014). Η ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει Κωφά άτομα συμβούλους, Κωφές/Κωφούς διερμηνείς και διερμηνείς απτικής νοηματικής. Σε αυτήν την περίπτωση η ομάδα πρέπει να είναι χωροθετημένη με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει άμεση και άνετη οπτική επαφή μεταξύ των μελών της και παράλληλα να βρίσκεται δίπλα στο μέλος του κοινού για το οποίο διερμηνεύουν.

Δεξιότητες - τεχνικές διερμηνέων και απαραίτητες προϋποθέσεις

Η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών σε μία θεατρική παράσταση έχει την ιδιαιτερότητα ότι γίνεται με το κείμενο-πηγή να είναι ήδη αποτέλεσμα θεατρικής μετάφρασης, καθώς το (αρχικό) κείμενο μετατρέπεται σε παράσταση, γεγονός που απαιτεί συνδυαστικές και συμπληρωματικές μεθόδους.

Οι σημειωτικοί τρόποι που μετέχουν στο θέατρο κατά τον Kowzan είναι (Δημητρούλια & Κεντρωτής, 2015:234)

«Ι. Τα λόγια των ηθοποιών και ο επιτονισμός.

ΙΙ. Οι κινήσεις, οι χειρονομίες, οι μορφασμοί κ.λπ. του ηθοποιού.

ΙΙΙ. Η εμφάνιση του ηθοποιού, η μορφή του.

ΙV. Ο σκηνικός χώρος στον οποίο κινείται ο ηθοποιός, τα σκηνικά, οι φωτισμοί.

V. Όλοι οι ήχοι πέραν της φωνής.»

Όλα αυτά τα στοιχεία λαμβάνονται υπόψη και αποδίδονται όπου είναι απαραίτητο από τις/ τους διερμηνείες νοηματικών γλωσσών.

Η μετάφραση έχει κανόνες και ο χρονισμός είναι μία από τις βασικές παραμέτρους που υπάγονται σε αυτούς. Όπως οι υπότιτλοι έχουν συγκεκριμένη έκταση χαρακτήρων και χρόνο διάρκειας στην οθόνη, ή η ακουστική περιγραφή πρέπει να «χωρέσει» στα ηχητικά κενά των ομιλιών, έτσι και η διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα δεν πρέπει να εμποδίζει οπτικά την εξέλιξη των σκηνών. Ταυτόχρονα απαιτείται απόλυτος συγχρονισμός με τους διαλόγους. Η/ο διερμηνέας, γνωρίζοντας ότι οι ηθοποιοί ενδεχομένως να μιλούν πιο γρήγορα ή πιο αργά από τον ρυθμό που νοηματίζει, καλείται να συγχρονιστεί όσο το δυνατόν καλύτερα. Ακόμα, η/ο διερμηνέας πρέπει να αναλύει την οπτική πληροφορία που παρουσιάζεται στην σκηνή και είναι απαραίτητη για την κατανόηση της πλοκής από τα Κωφά μέλη του κοινού και τότε η πληροφορία που λαμβάνουν μέσω της νοηματικής γλώσσας από αυτήν/αυτόν αρκεί.

Η λειτουργία του απροσδόκητου που μπορεί να εκφραστεί μέσω συνηθισμένης όσο και μη συνηθισμένης γλώσσας, επίσης, κατέχει σημαντικό ρόλο στη διάδραση μεταξύ συγγραφέα, συντελεστών και κοινού. Τη διάδραση αυτή καλούνται να μεταφέρουν, να διατηρήσουν και να υποστηρίξουν οι διερμηνείς και με τα Κωφά μέλη του κοινού. Για να τα επιτύχουν αυτά, απαιτείται η συμμετοχή τους σε αρκετές πρόβες (GanzHorwitz, 2014), κατά τις οποίες εξοικειώνονται με το ρυθμό των ηθοποιών και τη ροή της παράστασης. Επίσης, γίνεται αντιληπτό ότι απαιτείται να έχουν ευρύ λεξιλογικό και γλωσσικό ρεπερτόριο, για να μπορούν να υποστηρίξουν από ένα ευρύ φάσμα λεξιλογικών επιλογών τις κατάλληλες σε κάθε περίπτωση και το προϊόν της διερμηνείας τους να είναι εξίσου πλούσιο και περίπλοκο, ισάξιο σε περιεχόμενο και αισθητική με το αρχικό μήνυμα/παράσταση (RID 2014).

Το ηχητικό μέρος μίας παράστασης έχει τη δική του αισθητική και σημασία. Στοιχεία όπως ο ρυθμός, η ένταση, μουσικές κατηγορίες που δημιουργούν μία συγκεκριμένη ατμόσφαιρα, η τονικότητα κλπ επικοινωνούν με τον τρόπο τους στοιχεία της πλοκής, τα οποία πρέπει να μεταφερθούν μέσω της διερμηνείας στα Κωφά μέλη του κοινού. Οι διερμηνείς μετατρέπουν την ηχητική αισθητική σε οπτική, αξιοποιώντας ισοδύναμα γλωσσολογικά στοιχεία των νοηματικών γλωσσών (πχ χειραγωγήση νοηματικού χώρου, αλλαγή ρυθμού νοηματισμού, επαναλήψεις νοημάτων). Αξίζει να σημειωθεί ότι, ενώ υπάρχουν έρευνες για τη χωροταξία των διερμηνέων, τα τεχνικά ζητήματα που προκύπτουν από την ταυτόχρονη παροχή δύο διαφορετικών οπτικών ερεθισμάτων (σκηνή και διερμηνεία), δεν έχουν καταγραφεί έρευνες που να ασχολούνται με τις απαιτήσεις της διερμηνείας σε γλωσσικό και παραγλωσσικό (φωνητικά και ηχητικά εφέ που εμπεριέχουν νόημα) επίπεδο (GanzHorwitz, 2014).

Η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών στις παραστατικές τέχνες, όπως και κάθε άλλη περίπτωση διερμηνείας, αποτελεί μία υπηρεσία προς και από την κοινότητα των Κωφών/κωφών, βαρηκόνων και χρηστών νοηματικών γλωσσών και επιβάλλεται να τηρούνται οι αρχές που διέπουν

το επάγγελμα, όπως αυτές καταγράφονται στους επαγγελματικούς κώδικες δεοντολογίας και στους κώδικες επαγγελματικής συμπεριφοράς (RID, 2014).

Η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών σε θεατρικό πλαίσιο ξεκινάει πριν την παράσταση. Αρχικά, προκειμένου να μπορέσει ο/η διερμηνέας να προβεί σε διερμηνεία υψηλής ποιότητας, θα πρέπει να συμμετέχει στις πρόβες και να έχει πρόσβαση σε όλο το υλικό της παράστασης. Συγκεκριμένα, είναι απαραίτητο να υπάρχει επαρκής χρόνος για πρόβες, με ελάχιστο διάστημα, (σε περίπτωση που η/ο διερμηνέας δεν συμμετέχει από την αρχή της παραγωγής) τις δύο εβδομάδες ή το λιγότερο τρεις πρόβες, ανάλογα πάντα με την παράσταση και τις απαιτήσεις της (RID, 2014). Οι διερμηνείς πρέπει να έχουν επίσης πρόσβαση σε όλες τις πηγές και το υλικό της παραγωγής: το σενάριο, τη λίστα με τα τραγούδια, τα ανέκδοτα κλπ. Η πρόσβασή τους δεν πρέπει να περιορίζεται στο κείμενο, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει απρόσκοπτη επικοινωνία με τις/τους δραματοουργούς, σκηνοθέτριες/ες, ηθοποιούς, τραγουδίστριες/ές κλπ. Παράλληλα, ιδιαίτερα σημαντικό είναι να έχουν στη διάθεσή τους τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό (ακουστικό εξοπλισμό, αναλόγιο με φως κλπ). Αναφορικά με τον χώρο, πρέπει να ληφθούν υπόψη πού θα τοποθετηθούν οι διερμηνείς (στη σκηνή, δίπλα από την σκηνή, κοντά σε τυφλοκωφό άτομο), ο φωτισμός και η ακουστική. Τέλος, θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα για την προσβασιμότητα του ενδιαφερόμενου κοινού σε θέσεις που έχουν απρόσκοπτη οπτική επαφή με την ομάδα των διερμηνέων, καθώς και ορισμός (και γνωστοποίηση) των ατόμων που είναι υπεύθυνα επικοινωνίας, σκηνής, εισιτηρίων και υπηρεσιών προσβασιμότητας.

Η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών για το ακούον κοινό

Τις περισσότερες φορές που αναφερόμαστε στην προσβασιμότητα στο θέατρο μέσω της διερμηνείας των νοηματικών γλωσσών, εννοούμε την απόδοση του προφορικού λόγου στη νοηματική γλώσσα και όχι το αντίστροφο, δηλαδή η προφορική απόδοση ενός θεατρικού έργου που παρουσιάζεται σε νοηματική γλώσσα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ορισμοί των Gebron (2000) και Rocks (2015) σύμφωνα με τους οποίους η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών στο θέατρο αφορά παραστάσεις προφορικής γλώσσας που μεταφέρονται ταυτόχρονα σε Κωφό κοινό, συνήθως έπειτα από δική του απαίτηση και πρωτοβουλία, μέσω μίας/ενός διερμηνέα που χρησιμοποιεί νοηματική γλώσσα, αντί κάποιου άλλου εργαλείου προσβασιμότητας (πχ υπέρτιτλοι).

Ωστόσο, σε όλον τον κόσμο οι κοινότητες των Κωφών έχουν πλούσια θεατρική ιστορία. Για το μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας του, το Θέατρο των Κωφών ή το «θέατρο νοηματικής γλώσσας» (Padden&Humphries, 2005: 101) δεν απαιτούσε ομιλία, καθώς απευθυνόταν αποκλειστικά σε κοινό που γνώριζε και χρησιμοποιούσε τη νοηματική γλώσσα, κάτι που πλέον δεν ισχύει. Τα τελευταία χρόνια σχεδόν όλες οι θεατρικές παραγωγές που συμπεριλαμβάνουν Κωφούς ηθοποιούς συνοδεύονται από προφορική απόδοση/ερμηνεία. Αυτό οφείλεται εν μέρει στην ορατότητα που αποκτήθηκε και –κατ’ επέκταση– στη μεταβολή του κοινού των παραγωγών των Θεάτρων Κωφών που πλέον περιλαμβάνουν και ακούοντες θεατές. Έτσι, σταδιακά, από την αρχική ανάγνωση των στιχομυθιών, έγινε η μετάβαση στη διερμηνεία τους, για να φτάσουμε στην «παράλληλη παράσταση», κατά την οποία νοηματική και προφορική γλώσσα συνυπάρχουν ταυτόχρονα στην σκηνή. Η αλλαγή αυτή επηρέασε και το θέατρο των Κωφών. Οι Κωφοί ηθοποιοί λαμβάνοντας υπόψη τους τον παράγοντα της προφορικής απόδοσης και τη συνεργασία με ακούοντες/ομιλούντες ηθοποιούς, άλλαξαν τον τρόπο ερμηνείας τους, αλλά και το είδος των θεατρικών έργων που παρουσιάζουν, ξεφεύγοντας από τις αφηγήσεις αποκλειστικά της κοινότητας των Κωφών (Padden & Humphries, 2005:102).

Το συγκεκριμένο είδος θεατρικής διερμηνείας έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά από εκείνο της διερμηνείας σε νοηματική γλώσσα. Η παράσταση προσλαμβάνεται από το οπτικό κανάλι και η διερμηνεία από το ακουστικό, συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα για το πού θα κοιτάει το κοινό (στη σκηνή ή τη διερμηνεία). Ωστόσο, προκύπτει το θέμα πόσες φωνές θα αποδίδουν τις/τους ηθοποιούς. Ενώ στην περίπτωση της διερμηνείας προς τη νοηματική γλώσσα, συνηθέστερος είναι ο τρόπος που πλησιάζει στη συνεδριακή διερμηνεία (ομάδα διερμηνέων στην άκρη της σκηνής), όταν η γλώσσα-στόχος είναι η προφορική, ο συνηθέστερος τύπος είναι παρόμοιος με τη (φωνητικά) σκιώδη διερμηνεία (με τη διαφορά ότι οι ηθοποιοί της προφορικής γλώσσας δεν φαίνονται). Τέλος, η προσβασιμότητα στο θέατρο μέσω της διερμηνείας νοηματικών γλωσσών εντοπίζεται και στις περιπτώσεις που η θεατρική παραγωγή έχει μικτή σύνθεση, δηλαδή και Κωφά και ακούοντα άτομα (είτε πρόκειται για ηθοποιούς, τεχνικό προσωπικό κλπ).

Συζήτηση

Ενώ λοιπόν το θέατρο βρίσκεται διαχρονικά στο επίκεντρο της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, η θεατρική μετάφραση βρισκόταν επί μακρόν -αν δεν συνεχίζει ως σήμερα να βρίσκεται- στο περιθώριο του ενδιαφέροντος των μεταφραστικών σπουδών. Ο λόγος για την παραγνώριση αυτή είναι η ιδιαιτερότητά της, η πολυπλοκότητά της λόγω της σύνδεσής της με την παράσταση (Δημητρούλια & Κεντρωτής, 2014, σελ. 233).

Γίνεται αντιληπτό ότι οι διερμηνείς που αναλαμβάνουν διερμηνείες παραστατικών τεχνών, και ειδικότερα θεατρικού περιβάλλοντος, καλούνται να έχουν όχι απλά γνώση του περιεχομένου, αλλά άριστη γνώση και άνεση σε πολλαπλά επίπεδα με τις γλώσσες πηγής και στόχου, να είναι εξοικειωμένες/οι με το καλλιτεχνικό/θεατρικό περιβάλλον, να έχουν αίσθηση της παρουσίας τους στο χώρο και έντονο ομαδικό πνεύμα. Ταυτόχρονα, δεν θα πρέπει να λησμονηθεί ότι ο στόχος δεν είναι οι διερμηνείς να μετατραπούν σε ηθοποιούς/ ερμηνεύτριες/ές, αλλά στο μέσο με το οποίο το κοινό-στόχος θα απολαύσει ισάξια την παράσταση. Η διερμηνεία νοηματικών γλωσσών στις παραστατικές τέχνες αποτελεί έναν ιδιαίτερο κλάδο της θεατρικής μετάφρασης με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και σημαντικές προεκτάσεις.

Οι προκλήσεις της διερμηνείας των νοηματικών γλωσσών στο θέατρο μπορούν να συνοψιστούν, αλλά όχι να εξαντληθούν, στα εξής: 1. απόδοση της γρήγορης ομιλίας, της γρήγορης εναλλαγής ρόλων και της ταυτόχρονης ομιλίας 2. απόδοση των ακουστικών πληροφοριών της μουσικής επένδυσης ή των ηχητικών εφέ 3. ταυτόχρονη επεξεργασία διαφορετικών οπτικών πληροφοριών συχνά σε διαφορετικά σημεία του χώρου 4. χρόνος επεξεργασίας της ομάδας διερμηνέων 5. γλωσσική απόδοση ιδιαίτερων νοημάτων του θεατρικού κειμένου 6. συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων μελών.

Η επίδραση της θεατρικής διερμηνείας δεν περιορίζεται μόνο σε ατομικό επίπεδο, παρέχοντας στα Κωφά άτομα δυνατότητες πρόσβασης σε θεατρικά δρώμενα. Η ανάμιξη των γλωσσών και των πρακτικών στις θεατρικές παραστάσεις αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ορατότητα της Κοινότητας των Κωφών, αλλά και εξαιτίας αυτής, τη γλώσσα και την κουλτούρα της (Padden & Humphries, 2005).

Η παροχή της αποτελεί αναμφίβολα ανθρώπινο δικαίωμα και η διασφάλιση υψηλής ποιότητας οφείλει να είναι βασικό μας μέλημα. Τα στοιχεία που διαθέτουμε μέχρι σήμερα είναι ιδιαίτερα φτωχά και κρίνεται αναγκαία η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών.

ΠΗΓΕΣ

- Δημητρούλια, Τ, Κεντρωτής, Γ. (2015). Λογοτεχνική μετάφραση: Θεωρία και πράξη. [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος. <https://hdl.handle.net/11419/5252>
- GanzHorwitz, Miriam (2014). Demands and Strategies of Interpreting a Theatrical Performance into American Sign Language. Journal of Interpretation. 23(1), 1-18. <https://digitalcommons.unf.edu/joi/vol23/iss1/4>
- Gerbon, J. (2000). Sign the Speech: An introduction to Theatrical Interpreting. ButtlePublications Inc.
- Padden, C, Humphries, T. (2005). Inside Deaf Culture. Harvard University Press.
- Registry of Interpreters for the Deaf (RID). (2014). Interpreting for performing arts. https://nwasla.com/wp-content/uploads/2019/02/PerformingArts_SPP-1.pdf
- Richardson, M. (2018). The Sign Language Interpreted Performance: A Failure of Access Provision for Deaf Spectators. Theatre Topics, 28, 63-74. <https://doi.org/10.1353/tt.2018.0009>
- Rocks, S. (2015). Theatre Interpreting. In: Pochhacker, F.(Ed). Routledge Encyclopedia of Interpreting Studies (pp. 417-418). Routledge.

Βιογραφικό: Η Ευλαμπία Αγγέλου είναι διερμηνέας Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας. Δραστηριοποιείται από το 2013 αναλαμβάνοντας διερμηνείες ποικίλων κατηγοριών. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τη διερμηνεία νοηματικών γλωσσών και την προσβασιμότητα.

Βιογραφικό: Η Ιωάννα Αγγέλου είναι ειδική παιδαγωγός (από το 2002) με ειδίκευση στην κώφωση και νηπιαγωγός. Ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την κώφωση, τη νοηματική γλώσσα και την έγκαιρη παρέμβαση.

Στοιχεία επικοινωνίας: E-mail: < angelou_bia@gmail.com >